

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för förskolan Slottet 2018-2019

Värdegrunden för Solna församlings förskolor

”Alla människor är olika, och lika mycket värda.
Alla möten ska vara fyllda med glädje, värme och trygghet.

I våra förskolor vill vi väcka barnets nyfikenhet och bejaka barnets
rätt till andlig utveckling.

Tillsammans med familjen vill vi ta vara på barnets intressen, ge det glädje,
lekfullhet och mod i livet. Vi vill ge utrymme för varje barn varje dag.”

”Barn gör inte som du säger, utan som du gör”

*Planen visar förskolans aktiva insatser för att verka för barns lika rättigheter och möjligheter i arbetet
för att motverka diskriminering och kränkande behandling.*

Upprättad VT 2018
Planen gäller ett år, 2018-06-18 till 2019-06-17.

Inledning

Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier. Varje år upprättas en plan på alla Solna församlings förskolor för att främja lika rättigheter och möjligheter.

Syftet är att skapa riktlinjer som verkar förebyggande mot alla former av kränkande behandling eller diskriminering av vare sig barn eller vuxna. Våra förskolor ska genomsyras av vår värdegrund och den **"Gyllene regeln"** – *Så som du vill att andra ska göra mot dig ska du göra mot andra – med glädje, värme och trygghet.*

Mål

Ingen individ ska fysiskt eller psykiskt utsättas för kränkande handling, mobbning eller diskriminering t.ex. på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsvariation*.

På förskolan Slottet ska ALLA:

- Bemötas med respekt oavsett funktionsvariation, tro, kön, etniskt ursprung eller kulturellt ursprung och förhållningssättet ska vara att olikheter bejakas.
- På våra förskolor ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller bli utsatt för kränkande behandling.
- Vårt arbete ska präglas av en människosyn där alla barn har lika värde och där olikheter ses som en tillgång.

Alla som arbetar på förskolan ska:

- Vara goda förebilder.
- Varje dag SE, SAMTALA med och UPPMÄRKSAMMA varje enskilt barn.
- Regelbundet samtala med barnen kring hur man är en god kamrat.
- Vara uppmärksamma på barns och vuxnas, inklusive sitt eget, beteende i samspelet med varandra.
- Arbeta aktivt för att kränkande behandling inte ska förekomma.

Alla som arbetar på vår förskola ska sträva efter att varje barn:

- Ska känna sig trygg tillsammans med barn och vuxna på förskolan.
- Utvecklar sin identitet och samtidigt sin respekt för andra.
- Utvecklar sin förmåga till empati och samspel med andra.
- Utvecklar förståelse för att ALLA människor är lika mycket värda oavsett ålder, kön, social- etnisk eller religiös tillhörighet.
- Har metoder och modeller för konstruktiv konfliktlösning.

Arbetet med planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier regleras i: Skollagen 6 kap (2010:800), Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2014:958), Förordning (2006:1 083 ändrad 2011:681) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling och Läroplanen för förskolan.

* Diskrimineringslagen använder begreppet funktionsnedsättning. I vår plan använder vi begreppet funktionsvariation då vi upplever det som ett mer positivt begrepp. Vår målsättning är naturligtvis ändå att komma åt samma utmaningar som diskrimineringslagen syftar på.

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är all personal inom förskolan som kommer i kontakt med barn skyldiga att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan. Om detta ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärder föreslås för att förhindra att det upprepas.

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering

Diskriminering är när *personalen* i förskolan behandlar barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsvariation
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Trakasserier

Trakasserier är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionsvariation med mera.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet, men kränkningen har inte samband med någon diskrimineringsgrund. När man bedömer kränkande behandling mellan barn fäster man stor vikt vid barnets upplevelse. Förskolan ska alltid utreda om barnet blivit kränkt. Här tas hänsyn till barnens ålder.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när någon kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)
- mobbning (upprepade kränkningar i avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag)

Uppföljning och revidering av föregående plan

- I början av höstterminen sker en kartläggning av barngruppen för att synliggöra förutsättningarna för arbetet. Vi kartlägger varje barn och gruppens specifika behov.
- Varje läsår avslutats med att arbetslagen ges tid för utvärdering kring de förebyggande åtgärderna och eventuellt vidtagna åtgärder av kränkningar.
- På varje APT-möte finns planen med som en stående punkt. Där vi regelbundet reflekterar utifrån vilka behov som finns i barngruppen.
- På vårterminen erbjuds vårdnadshavarna att besvara en enkät från Solna Stad där verksamheten belyses och bedöms. Denna följs kontinuerligt upp i verksamheten under året på planeringsdagar, i Föräldraråd och på föräldramöten.

Förskolans utvärdering av förra årets plan beskrivs här:

I resultatet av utvärderingen kring "Normer, värden och inflytande" skattas verksamheten högt men resultatet visar också på att det finns ett behov av att samtala om och synliggöra för barnen att det finns olika familjekonstellationer och sexuella identiteter. I resultatet framgår även ett behov av att utveckla de kartläggningsmetoder förskolan använder för att få kunskap om risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån diskussioner som personalen haft under utvärderingsdag framgår att förskolans utbud av material som representerar samhällets mångfald behöver utökats. Intressanta och viktiga samtal har pågått i arbetsgruppen kring begrepp förskolans/skolans kompensatoriska uppdrag. Nedan kommer konkreta exempel och frågeställningar. Vad menar vi med barn i behov av särskilt stöd? Hur kan vi kompensera för barns olika förutsättningar för lärandet? Aktuella ämnen som exempelvis barns rätt att bestämma över sin egen kropp, integritet, regler och förhållningssätt har diskuterats. Förslag på hur förankring av den nya planen ska ske hos barn, pedagoger och vårdnadshavare: t.ex. barnråd, förskoleråd, föräldramöte.

Främja barns lika rättigheter och möjligheter

Inom förskolan förmedlas ständigt rådande normer och värderingar. De förmedlas av andra barn och av vuxna, både i hur vi uttrycker oss och hur vi agerar tillsammans med barnen. Det främjande arbetet är förskolans värdegrundsarbete utifrån läroplanen och finns i förskolans förhållnings- och arbetssätt. Det är en del i det vardagliga och långsiktiga arbetet på förskolan.

Konkreta exempel från förskolan:

Våra pedagogiska miljöer förebygger kränkningar och utanförskap. Barnen kan välja mellan olika aktiviteter där man kan vara många eller på egen hand.

Vi uppmuntrar barnen att ta hjälp av en vuxen om det blir fel eller inte känns okey. Barnen behöver få möjlighet att "vara i fred", delta på egna villkor, det är okey att säga nej till en aktivitet. Samtal om etik och värderingar ingår som en del av förskoleverksamheten, t.ex. - hur är en bra kompis? Olika sätt att låta "alla vara med" eller få leka i liten grupp en stund. Fråga barnen om olika förslag till lösningar. Hur skapar vi demokrati tillsammans?

I arbetet med barnen lyfta olika - lika, allas lika värde samt att mångfald berikar.

Jag-stärkande aktiviteter både utifrån självkänsla och självförtroende, där barnen är delaktiga. Hur beskriver vi en konflikt? "Vi var oense", låta flera komma till tals. Vi väljer litteratur där såväl flickor som pojkar har framträdande roller. Vi talar med barnen om innehållet i böcker i samband med högläsningen.

Förskolans främjande arbete

Förskolan Slottet ska vara en välkomnande mötesplats för barn, vårdnadshavare och pedagoger. En förskola som är lustfylld med **ett tillåtande och inkluderande klimat**. Barnen ska mötas av pedagoger som **lyssnar** och är ärligt nyfikna på att **barn kan**. Alla ska ingå i ett meningsfullt sammanhang där vi ser olikhet som tillgång. Vår verksamhet grundar sig på tanken att förskolan är en plats där barnen ska ges möjlighet att utvecklas och lära **tillsammans** med andra.

Barnens intressen och nyfikenhet styr verksamhetens innehåll. De vuxna är lyhörda för och lyssnar in barnens synpunkter och tankar som sedan används i förskolans framtida planering av

aktiviteter. Ett medforskande och undersökande arbetssätt förutsätter ett innehåll som barnen visar intresse för. Arbetssättet grundar sig på att vi vill ha många olika frågor, svar och idéer kring det som är i fokus för utforskandet, där barnen bidrar med egna tankar. Barnen blir lyssnade på. Barnen ger uttryck för sina åsikter och de är delaktiga i gemensamma beslut i förskolan. Barnen samarbetar och uppmuntras till problemlösningar. Förskolan låter barnen få utveckla sin förmåga att leka och lära i grupp, där grunderna är turtagande samt respekt för andras åsikter. Barnen utmanas dagligen i lek, kommunikation och samarbete. Förskolans miljö är föränderlig, tillåtande och tillgänglig.

Genom att dela upp barnen i mindre grupper ökar vi möjligheterna för barnen att bli sedda, få ökat talutrymme och bli lyssnade på. Vi ger vårdnadshavarna kunskap om hur vi arbetar med barns inflytande bland annat genom barnråd och med stöd av pedagogisk dokumentation.

Alla människors lika värde är grunden för förskolans uppdrag och verksamhet. I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Likabehandling och inkludering är ett viktigt uppdrag. Vi upprättar årligen en Plan mot kränkande behandling och fortsätter att förankra den bland medarbetare, barn och vårdnadshavare.

Mål att sträva mot:

Ingen form av diskriminering eller annan kränkande behandling ska förekomma på Förskolan Slottet. Alla barn ska känna sig inkluderade och trygga i verksamheten.

Övergripande insatser:

Alla barn är allas ansvar. Slottets pedagoger visar ett stort engagemang och tillgänglighet gentemot barn och vårdnadshavare. Barnen görs delaktiga i förskolans utformning av rutiner och regler. Samtal och diskussioner om etik, värderingar och förhållningssätt ingår som en del av förskolearbetet och förs med barn och pedagoger.

Främjandedelen

Kön

Vi på Slottet strävar mot att:

- Erbjuder flickor och pojkar samma möjligheter utan att begränsas till traditionella könsroller.
- Stödja barn som bryter mot traditionella könsmönster.
- Alla barn har kontinuerligt samtal utifrån t ex litteratur, drama-lekar kring frågor om genus, kön, sexualitet, jämlikhet och jämställdhet.

Främjande insatser

- Utöka förskolans litteratur inom jämställdhetsområdet.
- Använda pedagogiska träffar och föreläsningar till att fördjupa kunskaperna och förståelsen för genusfrågor hos personalen.

Etnisk tillhörighet

Vi på Slottet strävar mot att:

- Alla barn skall ha samma möjligheter oavsett kulturell eller etnisk tillhörighet. Ingen skall bli diskriminerad.
- Att i leken synliggöra olika kulturella och etniska uttryck.

- Att arbeta utifrån den mångfald som finns på Slottet samt synliggöra den.

Främjande insatser

- Samtal om allas lika värde ingår som en del av förskoleverksamheten.
- I arbetet med barnen lyfta olika-lik, förskolan som en mångkulturell mötesplats.
- Jag-stärkande aktiviteter både utifrån självkänsla och självförtroende.

Religion/ trosuppfattning

Vi på Slottet strävar mot att:

- Alla barns rätt att inte bli kränkt p.g.a. sin religiösa tillhörighet eller tro/icke-tro. Detta innebär att barn/vuxen inte behöver medverka eller vara delaktiga under högtider eller aktiviteter som strider mot deras värderingar.

Främjande insatser

- Dokumentera och agera mot språkbruk som kan verka kränkande eller nedlåtande p.g.a. religion, på alla nivåer i kommunikationen på förskolan
- Läs och diskutera kring detta område för att öka medvetenheten.
- Att i leken synliggöra olika religiösa uttryck och trosuppfattningar.

Sexuell läggning

Vi på Slottet strävar mot att:

- Inte ta någon individs sexualitet för given. Detta skall speglas och bemötas respektfullt i det vardagliga arbetet.

Främjande insatser

- Samtal om värderingar och normer kring sexualitet och könsroller ingår som en del av förskoleverksamheten.
- Inköp av litteratur som belyser olika familjekonstellationer.
- Vara uppmärksam på hur dessa frågor tas upp i den litteratur som används.
- Dokumentera och agera mot språkbruk som kan verka kränkande eller nedlåtande p.g.a. sexualitet, på alla nivåer i kommunikationen på förskolan

Funktionsvariation

Vi på Slottet strävar mot att:

- Alla barn skall ha bästa möjliga tillgång till likvärdig verksamhet efter egna behov, oberoende av funktionsvariation.
- Anpassa förskolemiljön så att barn kan utveckla sina egna förmågor och färdigheter.
- Motverka språkbruk som kan verka kränkande eller nedlåtande p.g.a. funktionsvariation mellan barn-barn, personal-barn, personal- personal, vårdnadshavare-barn och vårdnadshavare-personal.
- Utifrån att alla människor är unika bemöter vi barns rättigheter.

Främjande insatser

- Att aktivt arbeta för att öka förståelsen och kunskapen för olika typer av funktionsvariationer.

Annan kränkande behandling

Vi på Slottet strävar mot att:

- Ingen form av kränkning, trakasserier eller mobbing ska förekomma.

Främjande insatser

- Samtal om etik och värderingar ingår som en del av förskoleverksamheten, t.ex. - hur är en bra kompis?
- I arbetet med barnen lyfta olika - lika, allas lika värde samt att mångfald berikar.
- Jag-stärkande aktiviteter utifrån självkänsla och självförtroende, där barnen är delaktiga.

Inom förskolan förmedlas ständigt rådande normer och värderingar. De förmedlas av andra barn och av vuxna i den pedagogiska verksamheten, både i hur vi uttrycker oss och hur vi agerar tillsammans med barnen i olika situationer.

Kartläggning

Underlag för kartläggningen är:

- Verksamhetsidé kring lyssnande, välkomnande, delaktighet, och pedagogiska miljöer.
- Vårdnadshavares/barns synpunkter.
- Utvecklingssamtal/föräldramöten, förskoleråd
- Analys från eventuella incidenter och barnskyddsronder.
- Inventering av eventuella riskområden. Hur väljer vi att ta tillvara och inreda förskolans lokaler inne och ute?
- Fokus på möjligheter och förmågor istället för problem och brister.
- Förskolans mötesforum t.ex. Arbetsplatsträffar.

Analys av kartläggningen

Förskolan gård

På förskolans gård sprider pedagogerna ut sig för att kränkningar inte ska uppstå. Den har även flera in- och utgångar som kan bli riskfaktorer.

Lokalernas utformning

Förskolans avdelningar har flera smårum där barnen kan ha egen lek. Vuxnas tillsyn och närvaro blir extra viktig då lokalerna har en begränsad möjlighet till överblick.

Förskolans beskrivning och analys av kartläggningen

Hur samtal vi med barnen om kroppen, gränser och sexuella övergrepp? Vi använder handboken *"Stopp min kropp!"* utgiven av Rädda Barnen. Hur pratar vi med barnen om kroppens gränser, hur säger man ja och nej, hur vi kan sprida ett förhållningssätt om det som är bra och rätt. Fråga och lyssna på barnet om hur barnet vill bli tröstat. (Ex. Vill du sitta i mitt knä? Vill du vara ifred en stund?).

Förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Förskolan beskriver sina mål för nästa år här:

Mål: Ingen ska bli utsatt för någon form av kränkande behandling i förskolan

Arbetsätt: En levande verksamhetsidé och verksamhetsplan där olikheter tas tillvara och som utgår från alla människors lika värde. Förskolans pedagogiska miljöer förebygger kränkningar och utanförskap. Använda litteratur, kultur och IKT som stöd i samtal med barnen. Använda aktuella blanketter för dokumentation vid eventuella situationer.

Uppföljning: Omedelbart i anslutning till eventuell situation, efter avslutade åtgärder och årligen då planen revideras.

Förskolans förebyggande arbete: Upptäcka/Utreda/Åtgärda

Det förebyggande arbetet utgår från analys av kartläggningen av den tidigare planen och händelser som eventuellt inträffat under året. Vad visade kartläggningen att vi behöver arbeta vidare med som mål i nästa års plan? Kan insatser till exempel planeras tillsammans med barnen?

Upptäcka: Fysiskt och mentalt närvarande pedagoger som lyssnar och iakttar det som sker bland barnen. Kartlägga platser ute och inne där kränkningar skulle kunna uppstå. Förskolan har ett fostrande uppdrag enligt läroplanen. Vi behöver sätta gränser, tillrättavisa ett beteende, inte en personlighet.

Utreda: Kontakta ALLTID förskolechefen om någon anser sig ha blivit kränkt! Använda frågeställningarna från blanketten för dokumentation, beskrivning av vad som skett, vem har drabbats, vilka deltog? Hur upplever barnet händelsen? Lyssna.

Dokumentera/åtgärda: Dokumenterar på blankett för *"Dokumentation för utredning av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier"*. Informera förskolechefen om att kränkning skett på förskolan!

Följa upp: Förskolechefen kontakter huvudmannen samt dokumenterar hur och när vi tänker följa upp föreslagna åtgärder.

Ansvarsfördelning – anmälningsplikt

Personal

Vi uppmuntrar ALLA på att reagera vid eventuella kränkningar. Detta gäller även andra vuxna såsom vårdnadshavare, vikarier och andra medarbetare. När personal får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering är hen skyldig att anmäla händelsen till förskolechefen som är skyldig att anmäla till huvudmannen.

Barn, vårdnadshavare och personals delaktighet

Hur har barn och vårdnadshavare varit delaktiga i arbetet:

En arbetsgrupp har träffats för att upprätta en ny *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. I gruppen ingår även pedagoger från förskolorna och förskole-enhetens ledningsgrupp. På APT-möten lyfts etiska och pedagogiska dilemman, samtals kring begreppen funktionsvariation, kränkningar, ordval, förhållningssätt, genus och normkritisk medvetenhet. Vårdnadshavarna kommer vara delaktiga på föräldramötet och förskolerådet, där frågor lyfts kring språkbruk och hur informationen mellan hem och förskola kan underlättas. Diskussioner har påbörjats om hur barnen kan involveras i arbetet med denna plan.

Här beskriver vi hur informationen om planen sprids till barn, vårdnadshavare och personal:

- Information till vårdnadshavare vid höstterminens första föräldramöte. Planen finns tillgänglig såväl digitalt som på papper.
- Bjuda in vårdnadshavarna till att delta vid förskolerådet.
- Information till förskolans medarbetare på ett APT i samband med att den nya planen är skriven.
- Information till förskolans vikarier och studenter i samband med introduktion.
- Regelbundna samtal med barnen i förskolan om allas lika värde.

Mål för verksamheten ht 2018/vt 2019

Analys av kartläggningen	Mål	Metod/ så arbetar vi	Tidsram/ Avstämning	Vem ansvarar?
Olika förhållningssätt gentemot barnen.	Likvärdigt förhållningssätt gentemot barnen oavsett ålder eller kön. Överbrygga stereotypa könsroller i samhället.	Föregå med gott exempel där barnen bemöts respektfullt och likvärdigt. Erbjud barnen samma aktiviteter och möjligheter oavsett kön. Föra värdegrundssamtal i personalgruppen samt med barnen.	Skapa forum för kontinuerliga värdegrundssamtal i verksamheten. Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar. Nätverksträffar	Alla pedagoger ansvarar.
Barn/personal/vårdnadshavare som bryter gemensamma regler	Att alla i förskolan respekterar gemensamma demokratiska regler	Kontinuerliga samtal om vilka gemensamma regler vi har samt att vi alla föregår med gott exempel.	Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar	All personal, barn/ vårdnadshavare ansvarar.
Barn som inte respekterar ett "nej" från andra barn	Att barnen ska respektera varandra	Värdegrundssamtal Uppmuntra goda handlingar. Ge barnen verktyg så att de kan säga "nej" eller "ja". Närvarande pedagoger, gemensamt förhållningssätt	Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar	Alla pedagoger ansvarar.
Förekomst av "negativ" inverkan på gruppen	Att barnen ska känna sig trygga med sina kamrater	Stärka barnens identitet. Uppmuntra barnen att lyssna på varandra. Pedagogers ansvar att alla blir sedda, lyssnade på och att de blir en del i gruppen. Observationer	Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar. Samtal i barngruppen	Alla pedagoger ansvarar.
Ofullständigt språk hos barnen.	Hitta olika arbetssätt som främjar kommunikationen	Förre Bornholmsmodellen. Pedagogerna är språkmedvetna och använder språket i alla situationer. Tydlig kommunikation, bildstöd. Stärka barnens identitet. Uppmuntra barnen att lyssna på varandra. Närvarande pedagoger.	Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar	Alla pedagoger ansvarar.

Alla barn skall trivas och känna sig trygga. Barn som varaktigt eller tillfälligt behöver stöd skall ges möjlighet till utveckling och delaktighet i förskolans verksamhet på sina villkor	Verksamheten har tydliga rutiner och en genomtänkt struktur som skapar trygghet. Verksamhetens aktiviteter skall planeras och genomföras så att de inkluderar alla barn på förskolan	På reflektionsmöten, Planeringsdagar. Samtal med föräldrar. Upprätta en handlingsplan för barnets behov	Löpande avstämning vid planeringar, reflektionsmöten, utvärderingar	Alla pedagoger ansvarar.
--	--	---	---	--------------------------